Jüdische Pester Zeitung.

איך דיעזע ציימונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריען
אונד דער פרענומעראציאנס-בעטראג
בעגינגט מיט דעם עטספאנג דעם
ערסטען בלאטטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
אלט-נאססע נומ' 1.
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנסגעלדער צו זענדען בעליעבע.

יידישע
פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דרייםאל וואכענטליך
: מאנטאג, מיטטוואך אונד פרייטאג.

אונד קאסטעט
פיר עסטעררייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולדען עסט.-וועהר.
האלביעהריג 5 „ „
פירטעליעהריג 2 גולד' 50 קר' ע.-וו.

פירס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולדען עסט.-וועהר.
האלביעהריג 5 גולד' 50 קר' ע.-וו.
פירטעליעהריג 2 „ 75 „ „

Nr. 20. איילפטער יאהרגאנג

פעסט. פרייטאג כא שבט ה.ת'ר'ל'ט'

Pest, den 14 Feber 1879.

פאליטישע איבערזיכט.

דיא וויכטיגסטען פאליטישען טאגעס-עראייגניססע זינד: 1) דיא ענטשיידונג דער לאנגען מיניסטער-קריזיס אין וויען. 2) דער בערייטס צווישען רוסלאנד אונד דער טירקייא געשלאססענע סעפאראט-פריעדענס-פערטראג, נאך וועלכעם יעטצט שאן דיא רוסען איהרען ריקצוג אויס דער טירקייא בעגאננען האבען. 3) דער נייע שטרייט צווישען רוסלאנד אונד רומעניען וועגען דער פעסטונג אראב-טאביא. 4) דער נייע קריעג דער ענגלענדער אונד דערען ניעדערלאגע אין זיד-אפריקא. — אונד 5) דיא ערעפפנונג דעס דייטשען רייכסטאגעס דורך איינע טהראן-רעדע.

אלל דיעזע עראייגניססע זינד אונטער דען פערשיעדענען נייאיגקייטען ערקלערט אונד בעשפראכען — אונד וויר וואללען יעטצט איבער דיא זעלבען נור דיא נייעסטען נאכריכטען מיטטהיילען:

דיא אמטליכע „וויענער אבענדפאסט" שרייבט: דאס וויכטיגסטע עראייגניס דעס טאגעס איזט דיא טהראן-רעדע, מיט וועלכער קאיזער ווילהעלם דען דייטשען רייכסטאג ערעפפנעטע. — דיעזע טהראנרעדע בעשפריכט אויך דיא אויסווערטיגע פאליטיק, וואביא דער דייטשע קאיזער דיא פעסטע איבערצייגונג אויסשפריכט, דאס דיא דורכפיהרונג דעס אין בערלין געשלאססענען פריעדענס-פערטראגעס צו איינער פריעדליכען לאזונג דער אריענטאלישען פראגע, צור זיכערונג דער רוהע דעס טירקישען רייכעס, אונד צור וואהרונג דעס פריעדענס דער אייראפעאישען מעכטע פיהרען ווירד. דייטשלאנד איזט נון גענוג שטארק, אום יעטצט דען אייראפעאישען פריעדען אויפרעכטערהאלטען אונד איבערוואכען צו קאננען.

געסטערן איזט אין לאנדאן דאס ענגלישע פארלאמענט וויעדער ערעפפנעט ווארדען. דער מיניסטער היעלט ביי דיעזער געלעגענהייט איינע רעדע, אין וועלכער ער זיין בעדויערן איבער דאס אונגליק אים קריעגע געגען דיא צולו אויסדריקטע, דאגעגען אויך דען גליקליכען גאנג דעס קריעגעס אין אפגהאניסתאן הינוייזט אונד גלייכצייטיג ערקלערטע, דאס דער שנעללע אבשלוס דעס נייען רוסיש-טירקישען פריעדענס-פערטראגעס נור דורך ענגלאנדס פערמיטטעלונג צו שטאנדע קאם.

איינע הייטיגע דעפעשע אויס בוקארעסט מעלדעט: גראסע רוסישע ארמעען מארשירען געגען סיליסטריא, וועלכע געגענד יעטצט פאן דען רומענען בעזעטצט איזט. מאן ווייס ניכט, אב דיעזער אנמארש דער רוסען דער בעגינן איינעס קריעגעס געגען רומעניען זיין זאללי, אדער אב דיעזער אנמארש בלאס דען אבמארש דער רוסען אויס דער טירקייא בעדייטעט. — זא פיעל איזט געוויס, דאס רוסלאנד אן רומעניען דיא דרינגענדע אויפפארדערונג ריכטעטע, זיך שנעלל פאן אראב-טאביא צוריקצוציעהען, אונד דאנן דיעזע פעסטונג זא לאנגע ניכט צו בעזעטצען, ביז דיא איבריגען אייראפעאישען מעכטע היעריבער ניכטס ענטשיעדען האבען. — דיא טירקען מאכען בערייטס אללע פארבערייטונגען, אום דיא פאן דען רוסען פערלאססענען טירקישען פראווינצען מיט דען טירקישען ארמעען זאפארט צו בעזעטצען אונד צו פערוואלטען, דאמיט דא קיינע נייען אונארדנונגען אונד פערווירונגען ענטשטעהען זאללען.

אויס וויען ווירד פאם געסטריגען טאגע פאלגענדעס געמעלדעט: מיניסטער-פרעזידענט טיסא ווארדע הייטע מיטטאגס פאן זיינער מאיעסטעט, דעם קאיזער, אין לענגערער אודיענץ עמפפאנגען, ווארויף ער זיך צום גראפען אנדראשי בעגאב אונד אבענדס וויעדער צוריק נאך פעסט געפאהרען איזט. — הייטע האט דער קאיזער דאס נייע עסטערייכישע מיניסטעריאום ערנאננט. שטרעמאיער איזט מיניסטער-פרעזידענט אונד אינטעררימס-מיניסטער. — גראף טאאפפע איזט מיניסטער דעס אינגערן. — דע פרעטיס איזט פינאנצ-מיניסטער. — גלאזער איזט יוסטיצ-מיניסטער. — כלומעצקי איזט האנדעלס-מיניסטער. — גראף מאנספעלד איזט אקערבויא-מיניסטער. — הארסט איזט לאנדעס-פערטהיידיגונגס-מיניסטער. — צימיאלקאווסקי איזט מיניסטער פיר גאליציען. — זאמיט זינד מיט אויסנאהמע דעס פירסטען אויערספערג אונד דעס דאקטארס אונגער אללע ביזהעריגען מיניסטער געבליעבען, אונד נור גראף טאאפפע איזט אלס מיניסטער דעס אינגערן נייא איינגעטרעטען. — ענדע פעבער אדער אנפאנגס מערץ ווערדען דיא דעלעגאציאנען וויעדער צוזאממענטרעטען. — איבריגענס ווירד דער געגענווערטיגע עסטערייכישע רייכסראטה נור ביז ענדע אפריל דויערן, ווארויף דאנן דיא נייען דעפוטירטענוואהלען פיר דען נייען רייכסראטה פארגענאממען ווערדען.

זא עבען אום 4 אוהר נאכמיטטאגס טריפפט וויעדער איינע דעפעשע איין מיט דער מעלדונג, דאס אויס דער נייא-בילדונג דעס מיניסטעריאומס וויעדער ניכטס געווארדען איזט. שטרעמאיער ווירד ניכט מיניסטער-פרעזידענט אונד גראף טאאפפע ווירד ניכט מיניסטער דעס אינגערן ווערדען. דער גאנצע נייע פלאן איזט אלזא געשייטערט אונד עסטערייך האט וויעדער קיין מיניסטעריאום.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

*(דאס נייע מיניסטעריאום אין עסטערייך.) וויא אויס וויען פאם 12-טען דיעזעס טעלעגראפירט ווירד, איזט עס ענדליך דאך נאך הארטער מיהע געלונגען, איין נייעס מיניסטעריאום פיר עסטערייך צוזאממענצובריגען. פרייליך ערשיינט דאס נייע מיניסטעריאום עבען ניכט גאנץ נייא, דא בלאס דער ביזהעריגע מיניסטער-פרעזידענט פירסט אויערספערג אונד דער מיניסטער אונגער אויסטרעטען, וועהרענד דיא איבריגען מיטגליעדער דעס אלטען מיניסטעריאומס אים אמטע פערבלייבען. נאכדעם נעמליך דעם גראפען טאאפפע טראטץ אנשטרענגענדער בעמיהונגען ניכט געלונגען וואר, אונטער זיינעם פרעזידיאום איין מיניסטעריאום צוזאממענצובריגען, בעטרויטע זיינע מאיעסטעט דען ביזהעריגען קולטוס-מיניסטער, העררן פ' שטרעמאיער, מיט דער בילדונג דעס נייען מיניסטעריאומס. דיעזער שיינט נון גליקליכער געוועזען צו זיין, אלס העררן פאן טאאפפע, דא איהם זיין צורעדען, וויא גענאגט, מיט אויסנאהמע דער העררען אויערספערג אונד אונגער, אללע איבריגען מיניסטער דען ענטשלוס געפאסט, אין איהרעם אמטע צו בלייבען. העררן פאן שטרעמאיער, דער נונמעהר מיניסטער-פרעזידענט ווירד, בעהאלט אויך דיא לייטונג דעס קולטוס-מיניסטעריאומס פיר זיך, אלס מיניסטער דעס אינגערן דירפטע העררן פאן טאאפפע איינטרעטען. אללעס איבריגע בלייבט ביים אלטען, וויא עס ביזהער געוועזען. — עס איזט געוויס איין גליק, דאס דיא מיניסטער-קריזיס אין עסטערייך ענדליך דאך איהרע לאזונג געפונדען, דא אין פאלגע דער בערייטס זייט לאנגע אנהאלטענדען מיניסטער-קריזיס-ווירדען אין דער אנדערן רייכסהעלפטע אויך ביי אונס אין אונגארן דיא שטעללונג דער רעגיערונג אימטער שוואנקענדער געווארדען. ווערדען נון דיא ביידערזייטיגען רעגיערונגען בעציגליך דער אויסווערטיגען פאליטיק מיט איינאנדער האנד אין האנד געהען, דאנן דירפטען דיעזעלבען אויך דען פארלאמענטען געגעניבער אן קראפט אונד פעסטיגקייט געווינגען! ווארום עס אינדעס עבען נור העררן שטרעמאיער געלונגען, איין מיניסטעריאום צוזאממענצובריגען? אויך דאס איזט לייכט ערקלערליך. העררן דע פרעטיס, דער פינאנצ-מיניסטער עסטערייכס, וואר בעקאננטליך איינע עבענזא בעליעבטע פערזענליכקייט, וויא ביי אונס קאלאמאן טיסא עס געוועזען. פאר איינגען וואכען טראט יעדאך העררן דע פרעטיס אים וויענער רייכסראטהע אלס פערטהיידיגער דער בעזעטצונג באסניענס אויף. אלס דיעזער נון פאן זיינער מאיעסטעט מיט דער בילדונג איינעס מיניסטעריאומס בעטרויט ווארדע, בעזאס ער ניכט מעהר דאס פערטרויען דעס פארלאמענטס, דא מאן פירכטעטע: העררן דע פרעטיס ווירדע אויך ווייטער מיט דעם גראפען אנדראשי בעציגליך דער אויסווערטיגען פאליטיק „דורך דיק אונד דינן" געהען. מיט העררן פ' טאאפפע, דער עבענפאללס אין עסטערייך בערייטס וויעדערהאלט אלס מיניסטער ווירקטע, גינג עס ניכט בעססער, דא מאן אויך געגען זיינע פריהערע טהעטיגקייט מאנכע איינווענדונגען האטטע. אנדערס יעדאך העררן פאן שטרעמאיער. דיעזער וואר ביזהער בלאס קולטוס-מיניסטער אונד מישטע זיך ניכט אין דיא פאליטיק. געגען דיא פאליטיק איינעס מאננעס יעדאך, דער נייע אפפענטליך פאליטיק געטריעבען, קאנן יא קיין פערדאכט אביואלטען. דיעס דער גרונד, וועסהאלב מאן עבען געגען העררן פאן שטרעמאיער דאס ווענינגסטע מיסטרויען האט. אם בעסטען דירפטע עס יעדאך ביי דיעזער לאזונג דער מיניסטער-קריזיס גראף אנדראשי געטראפפען האבען. שאן פירסט אויערספערג האט דעם גראפען אנדראשי בעציגליך דער אויסווערטיגען פאליטיק וועניג ווידערשטאנד געלייסטעט. אום זא וועניגער דירפטע ער איינען שטארקען ווידערשטאנד פאן איינעם מאננע צו בעפירכטען האבען, דעססען טהעטיגקייט ביזהער אויף דיא לייטונג דעס קולטוס-מיניסטעריאומס בעשרענקט וואר. זא געהטס אין דער פאליטיק. דער וויענער רייכסראטה שטירצטע דאס אלטע מיניסטעריאום, מיט דעם פירסטען אויערספערג אן דער שפיטצע, וויל עס דער פאליטיק דעם גראפען אנדראשי ניכט קרעפטיגער ענטגעגענגעטרעטען. נון קאם איין מיניסטעריאום מיט איינעם פריהערן קולטוס-מיניסטער אן דער שפיטצע צו שטאנדע, דאס נאך פיעל וועניגער דיא קראפט האבען דירפטע, אויף דיא פאליטיק דעס גראפען אנדראשי איינען ווירקליכען איינפלוס צו איבען!

*(רוסיש-רומענישע צוזאממענשטאסע.) שאן אין פאריגער נוממער האבען וויר בעריכטעט, דאס דיא פערביטטערונג צווישען רוסלאנד אונד רומעניען בערייטס איינען זאלך' געפעהרליכען כאראקטער געוואננען, דאס איין רוסיש-רומענישער קריעג ערנסטליך צו בעפירכטען זייא. דיא גרענצ-אבשפערונגען, וועלכע רומעניען געגען רוסלאנד דורכגעפיהרט האט, פער-

אויף 1200 מאנן בעלויפֿע. דיא צולו'ס בעשעפֿטיגען זיך נור מיט קריעג, וויל דיא דאָרטיגען לייטע פֿאָן דען ווייבערן ערנעהרט ווערדען. אין פֿיעלען געגענדען אפֿריקא'ס מיססען נור דיא ווייבער ארבייטען אונד איהרע מעננער ערנעהרען. אים „קאפּלאנד" איזט יעטצט האָב-זאָממער; דענן ווענן וויר ווינטער האבען, האבען דאָרט דיא לייטע זאָממער, אונד ווענן וויר זאָממער האבען, האבען זיא ווינטער. — ענגלאנד איזט יעטצט אלזאָ אויף דרייא זייטען קריעגעריש בעשעפֿטיגט. ערסטענס אין זיד-אפֿריקא האט עס איינען זאָממער-קריעג, צווייטענס אין אפֿגהאניסטאן האט עס איינען ווינטער-קריעג, אונד דריטטענס שטעהען זיינע קריעגס-שיפֿפֿע נאָך איממער אים מעערע אין דער נעהע דער טירקייא, זאָ לאנגע זיך ניכט דיא רוססען אויס דער טירקייא צוריקציעהען.

*(וויא דר' יעלינעק איינעם „גוי" זיין „מוסר" זאגט!) איין קאטהאָלישער גרונדבעזיטצער אין גאליציען האט אין וויען איינען יונגען זאָהן ביים מיליטער. דיעזער איזט אָפֿפֿיציער אונד געריעטה אין דיא הענדע פֿאָן הערצלאָזען וואוכערערן, וואָדורך ער אויך זיינע אָפֿפֿיציערס-שטעללע לייכט פֿערליערען קאָננטע. דער פֿאטער דעם יונגען אָפֿפֿיציערס ריכטעטע נון אן דר' יעלינעק איין ביטט-געזוך, דעם מעהרערע צייגניססע פֿאָן יודען בייגעפֿיגט וואָרען, וואָרויס צו ערזעהען וואר, דאס דערזעלבע ווירקליך דען יודען זיינער געגענד פֿיעלע פֿריינדשאפֿטס-דיענסטע ערוויעזען האט. דיעזער ערזוכטע נון העררן יעלינעק, זיך בייא דען וויענער וואוכערערן, דיא זיינער מיינונג נאָך דאָך נור אויס לויטער יודען בעשטעהען, פֿערווענדען צו וואָללען, אום מיט דענזעלבען איינען אנגעהמבארען אויסגלייך צו שטאנדע צו בריגנען. דר' יעלינעק שיקטע נאָך איינעם דער איהם אים ביטטגעזוכע בעצייכנעטען וואוכערער. ער פֿיהרטע איהם צו הערצען, דאס עס איין געוואלטיגער „חלול השם" איזט, ווא זאָלכע וואוכער-פראָצעססע פֿאָר'ם געריכט געלאנגען. ער וויעז איבערדיעס דאראויף הין, דאס דער פֿאטער דעם יונגען אָפֿפֿיציערס איין עדלער וואָהלטהעטער דער יודען איזט, וועסהאלב עס איינע דאָפּפּעלטע שמאך ווערע, דאס זיין זאָהן עבען דורך יידישע וואוכערער צו גרונדע געריכטעט ווערדע. דעם וואוכערער טראטען שווערע שווייס-טראָפּפֿען אן דער שטירנע, דא עס איהם הערצליך לייד וואר, דען אָפֿפֿיציער לאָזצולאססען. דיא ווארטע דעם דר' יעלינעק האבען אויף איהן יעדאָך איינען זאָלכען איינדריק געמאכט, דאס ער אויף איינען אנגעהמבארען „אויסגלייך" איינגינג, דען ער זאָגלייך אונטערשריעב. נון זאגטע הערר יעלינעק אום איינען צווייטען דער איהם נאמהאפֿט געמאכטען וואוכערער. פֿאָם ערסטען ערפֿאָלגע ערמונטערט, שפראך דר' יעלינעק דיעזעם מיט נאָך גראָסערער קראפֿט צו, אים גאָטטעס ווילען דאָך אויף איינען אויסגלייך איינגעהען צו וואָללען. דיעזער שיטטעלטע יעדאָך בלאָס מיט דעם קאָפּפֿע אונד זאגטע: „ניין! איך מיס מיינע 120 פערצענט ערהאלטען, איך לאססע קיינען העללער נאָך!" דא ערגריפֿף דר' יעלינעק אין דער היטצע דיא ביבעל אונד ריעף: „האבען זיא דאָך רעשפּעקט פֿאָר דער „תורה הקדושה"! שעמען זיא זיך אלס יודע ניכט, דורך איינען זאָלך שענדליכען וואוכער דאס גאנצע יודענטהום צו בעשמוטצען! . . ." דא ערהאָב זיך דער וואוכערער אונד זאגטע לעכעלנד: „עהרווירדען! אָב דער פּאבסט פֿעהלבאר אָדער אונפֿעהלבאר איזט, ווייס איך ניכט, אבער דאס זעהע איך שאָן, דאס איין יידישער פּרעדיגער יא פֿעהלבאר איזט!" — „וואָמיט האבע איך געפֿעהלט! (ריעף דר' יעלינעק אים צאָרנע) איך קאנן עס איהנען אויס דער ביבעל בעווייזען, דאס איהר וואוכער איין פֿערברעכען זייא!" — יעטצט שלוג דער וואוכערער איין לייטעס לאכען אויף אונד זאגטע: „נון, נון, דאס ווייס איך וואָהל, דאס זיא אין דער ביבעל ניכט געאירט, אלליין זיא האבען געפֿעהלט, מיך פֿיר איינען יודען צו האלטען, וועהרענד איך איין שטרענג-גלייביגער קאטהאָליק בין!" — עס איזט זעלבסט-פֿערשטענדליך, דאס דר' יעלינעק מיט זיינעם „מוסר" נון אויפֿהאָרטע. ער ענטליעס דען הארטהערציגען מאנן יעדאָך מיט פֿאָלגענדער ריכטיגען בעמערקונג: „מיר גערייכט עס נור צור פֿריידע, דאס ביים יידישען וואוכערער מעהר מיטלייד זיך צייגט, אלס בייא זיינעם ניכט-יידישען קאָללעגען."

*(איבערשוועממונגס-געפֿאהרען.) דער וואססער-שטאנד דער דאָנויא איזט זייט געסטערן בעדייטענד געשטיעגען. דא אבער דער אייז-שטאָס רוהיג אבגעהט, איזט פֿאָרלייפֿיג קיינע איבערשוועממונג צו בעפֿירכטען.

טעלעגראפֿישע דעפּעשען.

פּעטערסבורג 11-טען פֿעבער. דער רוסישע קאיזער היעלט איינע אנשפּראכע אן דיא אָפֿפֿיציערע, אין וועלכער ער דאס צושטאנדע-קאָממען דעם רוסיש-טירקישען סעפּאראט-פֿריעדענס-פֿערטראגעס מיטטהיילטע אונד דיא האָפֿפֿנונג אויסשפּראך, דאס עס דער ארמעע אין דער צוקונפֿט ערשפּארט בלייבען ווערדע, איהר בלוט צו פֿערגיעססען, דאס אבער אויך דיא ארמעע נאטהיגענפֿאללעס דאס לאנד צו פֿערטהיידיגען וויססען ווערדע. —

פּעטערסבורג 11-טען פֿעבער. אוים דער כאָלערא-געגענד ווירד געמעלדעט: אם 10. פֿעבער איזט אין סעלישרען נור איין יונגעס מעדכען ערקראנקט, זאָנסט איזט דאָרט קיין נייער כאָלערא-פֿאלל פֿאָרגעקאָממען.

(דיא נייעסטען דעפּעשען.) דיא הייטע נאכמיטטאגס היער איינגעטראָפֿפֿענען דעפּעשען מעלדען: 1) דאס אין אָסט-רוסלאנד דיא כאָלערא גענצליך אויפֿהאָרטע. — 2) דאס רוסלאנד אן רומעניען דען קריעג ערקלערען ווירד, וויל רומעניען דורך זיינע איבערטריעבענען פֿאָרזיכטס-מאסרעגעלן געגען דיא רוסישע כאָלערא דעם טראנספּאָרטע דער רוסישען סאָלדאטען גראָסע הינדערניססע ענטגעגענזעטצטע, אונד וויל זיך רומעניען דיא פֿעסטונג „אראב-טאביא" גענאָממען האט. — 3) דאס אויס ענגלאנד פֿיעלע אינד-שטארקע ארמעען מיט פֿיעלען קאנאָנען נאָך דעם „קאפּלאנד" געזענדעט ווערדען, אום דען קריעג געגען דיא „צולו'" מיט גראָסערער העפֿטיגקייט פֿיהרען צו קאָננען.

געשעפֿטסבעריכט

פּעסטער פּרייזע.

געטריידע-געשעפֿט. פֿאָן ווייצען וואר נעכסטען פֿיעל צו מארקטע געבראכט, דער פּערקויף וואר גוט, פֿערקויפֿט ווארדען 15000 מעצר.

ווייצען טהייס 100 מעטער-צענטר 79 קילאָ 9.50 גול. 400 מעטער-צענטר 78 קילאָ 9.50 גולד. — 300 מעטער-צענטר 78 ק' 9.55 גול. 400 מעטער 77.5 קילאָ 9.35 גול. — 1300 מעטער 77 ק' 8.80 גול. 100 מעטער 76,3 ק' 9.05 גול. 100 מעטער 76.3 ק' 8.95 גול. 1700 מעטער 75.6 ק' 8,60 גול. — באנאטער 400 מעטער 76.7 קילאָגראמם 8.70 גול. 1000 מעטער 76 קילאָ 8,55 גולד. 100 מעטער 75,5 קילאָ 8,30 גולד. (אללעס פּער דרייא מאָנאטע.)

קוקורוץ 200 מעטער-צענטר 4.55—4.40 גולד.

האפֿער 5,57½—5,30 גולד.

רעפּס קאָהל פּער אויגוסט-סעפּטעמבער 13½—13¼ גולד.

וויענער שלאכט-פֿיעהמארקט. דער אויפֿטריעב אויף דעם וויענער שלאכט-פֿיעהמארקטע אם 10-טען ד. מ. בעטרוג 3289 שטיק, דאפֿאָן וואָרען: 1848 אונגארישע, 1023 פּאָלנישע אונד 418 דייטשע. דיא פּרייזע שטעללטען זיך פּער 100 ק': אונגארישע מאסט-אָכסען 49—58 גול. — פּאָלנישע 50—56.50 גולד. דייטשע 51—59 גולדען. —

פֿעראנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר בר"י רייז.

קנאָקורז.

אין דער היעזיגען אָרטהאָדאָקסען קולטוס-געמיינדע איזט מיט ר"ח אייר הבע"ל דיא שטעללע איינעס שוחט ובודק, דער צוגלייך איין גוטער בעל תפלה אונד קורא איזט, צו בעזעטצען. — יאהרעס-געהאלט 450 גולדען נעבסט פֿרייער וואָהנונג אונד איבליכען נעבענעמאָלומענטען. רעפֿלעקטירענדע, מיט קבלות פֿאָן אנערקאננטען אָרטהאָדאָקסען ראבבינען פֿערזעהען, האבען ביז קאָממענדען ר"ח ניסן צום פּראָבע-פֿאָרטראג צו ערשיינען. — נור דעם אקצעפּטירטען ווערדען דיא רייזע-שפּעזען ערזעטצט.

טיסא-פֿירעד, תרל"ט.

(1—3) אבראהאם בריגנער, פּרעזעס.

קורז-טאבעללע פֿאָם 11. פֿעבער

געלד-קורז

	פֿל.	קר.
זילבער-אגיא	100	—
דוקאטען	5	54
קאיזערליך-אונגארישעס 8 גולדען גאָלד-שטיק (20 פֿראנקס)	9	32
נאפּאָלעאָנדאָר	9	32
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	57	55
20 מארקשטיקע	11	52
פּאפּיער רובעל	1	11

לאָזע.

	פֿל.	קר.
1839-ער ראָטהשילד-לאָזע גאנצע	298	—
דעטאָ פֿינפֿטעל	283	—
1854-ער 4 פּראָצענטיגע שטאאטס-לאָזע	108	50
1860-ער " גאנצע	114	80
דעטאָ " פֿינפֿטעל	125	25
1864-ער לאָזע צו 100 גולדען	145	25
דעטאָ " 50 "	144	75
טהייס רעגולירונגס	23	—
טירקען-לאָזע	24	50
קרעדיט-לאָזע	161	50
קלארי-לאָזע צו 40 גולדען	32	50
דאָנוי-דאמפּפֿשיפֿפֿאהרטס-לאָזע	95	75
אינסברוקער לאָזע	20	75
קעגלעוויטש " צו 10 גולדען	15	50
קראָקויער " 20 "	15	—
אָפֿנער " 40 "	30	50
פּאלפֿי " 40 "	29	30
רודאָלפֿס-לאָזע " 10 "	15	60
סאלם-לאָזע " 40 "	41	50

לאָזע.

	פֿל.	קר.
זאלצבורגער לאָזע צו 20 גולדען	16	75
סט. גענאָיס " 40 "	33	—
סטאניסלויער " 20 "	24	—
טריעסטער " 100 "	117	75
דעטאָ " 50 "	61	—
וואלדשטיין " 20 "	25	—
ווינדישגרעטצער " 20 "	28	60
אונגארישע פּרעמיען-לאָזע צו 100 גולד.	80	50
דעטאָ צו 50 גולדען	80	—
וויענער לאָזע	90	50

ווערטה-פּאפּיערע

	פֿל.	קר.
אונגארישע גאָלד-רענטע	82	95
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	80	25
טעמעשווארער-באנאטער	75	50
זיעבענביירגישע	75	25
גאליצישע	85	50
בוקאָווינער	79	75
אונגארישע אייזענבאהנאנלעהען	101	18
ווייןצעהענט-אבלאָזונגס-אָבליגאציאָנען	81	50
פּפֿאנדבריעפֿע דער אונגארישען באָדענקרעדיט צו 5 איינהאלב פּראָצענט	95	75
דער אונגארישען היפּאָטהעקען באנק צו 5 איינהאלב פּראָצענט	83	50
דער אונגארישען אללגעמיינען באָדענקרעדיט אנשטאלט צו 5 אונד איינהאלב פּראָצענט	—	—
דעטאָ צו 6 פּראָצענט	—	—
דער פּעסטער קאָממערציאל-באנק	96	25

פֿרוכט- אונד מעהל-פּרייז-טאבעללע.

פֿריכטע	קוואליטעט פּער הקטאל.	פּער 100 קילאָגר.
ווייצען נייער באנאטער	74	—.——.—
" "	75	—.——.—
" "	76	7.90—8.—
" "	77	8.20—8.25
" "	78	8.60—8.75
" "	79	8.85—8.95
" "	80	9.—9.50
" טהייס	74	—.——.—
" "	75	—.——.—
" "	76	8.45—8.55
" "	77	8.75—8.95
" "	78	9.10—9.25
" "	79	9.30—9.40
" "	80	9.45—9.55
" פּעסטער באָדען	74	—.——.—
" "	75	—.——.—
" "	76	8.10—8.20
" "	77	8.20—8.30
" "	78	8.55—8.70
" "	79	8.70—8.85
" "	80	8,95—9.05
" ווייסענבורגער	74	—.——.—
" "	75	—.——.—
" "	76	8.10—8.25
" "	77	8.30—8.45
" "	78	8.65—8.85
" "	79	9.—9.10

פֿריכטע	קוואליטעט פּער הקטאל.	פּער 100 קילאָגר.
קאָרן	72	5.80—5,60
גערסטע מאלץ	62	7.20—6.60
גערסטע פֿוטטער	62	5.75—5.40
האפֿער	41	5.60—5.40
קוקורוץ באנאטער		—.——.—
אנדערער	73	4.45—4.35
הירזע		5.50—5,20

טערמין-פּרייזע (פּער 100 קילאָגר.)	
ווייצען פּער אָקטאָבער	—.—
"	—.—
" פֿריהיאָהר	8.45—
קוקורוץ	4.84—
גערסטע	—.—
האפֿער פֿריה-יאָהר	5.45—
"	—.—
רעפּס	13.25

באללען-מעהל	פֿל. קר.
נומער 0	20 60
" 1	20 —
" 2	19 40
" 3	17 60
" 4	16 80
" 5	15 80
" 6	14 60
" 7	12 80
" 8	10 —
" 8½	7 60
שפּיריטוס: אלטע [illegible]	29,50
" נייע [illegible]	27,—

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1879. Druck v. M. Burian, Marokkanerhaus.

האלב זיא זיך עבען אינטער האללענדישען שוטץ געשטעללט. יעטצט נון שלאָם דיא רעפּובליק פריעדען מיט איהרען פריהערען פיינדען, דען צילי־קאפּפערן, אים געמיינזאם געגען דיא ענגלענדער צו קעמפּפען. וויא וויר אין פאָריגער נוממער בעריכטעט האבען, ערליטט דיא ענגלישע ארמעע געגען דיא צילי־קאפּפערן אין דען לעטצטען טאגען איינע פורכטבארע ניעדערלאגע. — דער העררשער דיעזער ווילדען צילי־קאפּפערן הייסט צעטעמאיא. ער ערשיינט האלב־נאקט אונד האט עבען זאָ וועניג בילדונג אלס זיינע אונטערטהאנען; דיא הייטע נאָך גאנץ נאקט לעבען. אבער טראָטצדעם האט דיעזער העררשער איינע טיכטיגע ארמעע, דיא נאָך אייראָפּעאישער ארט אין מעהרערע רעגימענטער איינגעטהיילט איזט. דיא אָפּפיציערע, דיא וויא דיא איבריגען סאָלדאטען נאקט זינד, טראגען אן דער שטירנע איינע „אבצייכנונג", דאמיט מאן איהרען ראנג ערקעננע. עס גיבט אינדעס הייטע שאָן אויך גענעראלע, דיא איינע וועסטע, פערנער אָבערסטע, דיא איינע לייניוואנד־האָזע בעזיטצען. איין לייטנאנט בריינגט נייע וועטער אלס צים בעזיטצע איינער — ש י ר צ ע! דיא ארמעע בעשטעהט אוים 40000 מאנן. יעדער איזט סאָלדאט פאָם 16־טען ביז צים 40־טען לעבענס־יאהרע. הייראטען דירפען דיא קאפּפערן נור דאנן, ווענן זיא דען בעוויז ליעפערן קאָננען, דאס זיא בערייטס מינדעסטענס א י נ ע ן אייראָפּאָער געטאָדטעט. דאס איפערט דיא ווילדען לייטע צו דען גראָסטען העלדען־טהאטען אן. אין פאָלגע דער ניעדערלאגע דער ענגלענדער, דיא 12000 מאנן איינגעביסט האבען, ערהיעלטען 12000 סאָלדאטען דער ווילדען צילו"ם דיא בעוויללגונג צים הייראטען. יעטצט איזט דיא געפאהר זאָ גראָס, דאס איין אללגעמיינער איבערפאלל דעם קאפּ־לאנדעס צו בעפירכטען איזט, וואָ בערייטס 70000 ענגלישע זעלען זיך ניעדערגעלאססען. — האָפּפענטליך ווירד ענגלאנד בעשטרעבט זיין, דורך ענטזענדונג איינער טיכטיגען ארמעע דיא הערדען צילו"ם אין דער וויזע צו ציכטיגען, דאס איהנען יעדע לוסט צים הייראטען פערגעהען ווערדע! — אים לאָנדאָן ווירד פאָם 12־טען דיעזעס טעלעגראפירט: דיא איפערעגונג וועגען דער ניעדערלאגע דער ענגלישען ארמעע אין זיד־אפריקא איזט איינע אללגעמיינע, גרענצלאָזע. — דיא רעגיערונג ווירד זעהר שטרענגע מאסרעגעלן ערגרייפען, אים דיא צילו"ם צו ציכטיגען. דיא זאָגענאננטע ליבעראלע פארטייא דעם ענגלישען פארלאמענטס פאסטע יעדאָך דען בעשלוס, דיא רעגיערונג וועגען דעם אינטערנאָממענען אונגליקליכען קריעגעס געגען דיא צילו"ם אנצוגרייפען. — אים גרונדע גענאָממען, פערדיענט יעדאָך ניכט דיא רעגיערונג, זאָנדערן עבען דיא ליבעראלע פארטייא איינען שארפען טאדעל. דיעזע ניעדערלאגע ווירדע נעמליך גאר ניכט שטאטטגעפונדען האבען, ווענן דיא רעגיערונג גאנץ פרייע האנד געהאבט העטטע. דער ענגלישע קאָממאנדאנט אין זיד־אפריקא טעלעגראפירטע נעמליך וויעדערהאָלט אום נאכזענדונג נייער ארמעען. דיא רעגיערונג וואגטע עס יעדאָך ניכט, דיעזער פאָרדערונג נאכצוקאָממען, דא דיא ליבעראלע פארטייא אָהנעהין געוואלטיגע שקאנדאלע מאכטע, וויל איהר דאס קריעגס־באָדשעט צו האָך ערשיינט. — יעטצט העררשט דיא בעפירכטונג, דאס דיא ווילדען צילו"ם אללע ענגלענדער אויסראָטטען קאָננטען, נאָך בעפאָר הילפע איינטריפפט. — דיא רעגיערונג ביעטעט דאהער אללעס מאָגליכע אויף, דאמיט אייניגע ארמעע־אבטהיילונגען אינפערציגליך נאָך זיד־אפריקא אברייזען. דיא קאָניגין האט איין ביילידס־טעלעגראמם אן יענע אונגליקליכען ענגלישען פרויען אין זיד־אפריקא אבגעזענדעט, דערען מענגער אים קריעגע דען טאָד פאנדען.

* (ר א ב ב י נ ע ר־ו ו א ה ל.) דיא היעזיגע ארטהאָדאָקסע געמיינדע האט אין איינער אם 11. דיעזעס אבגעהאלטענען גענעראל־פערזאממלונג זיינע עהרווירדען דען הערדן אָבעררא בבינער צו מינקאטש איינשטיממיג צו איהרעם אָבעררא בבינער געוועהלט.

* („ק י י ן א ו נ ד ה ב ל" א י ן א ו נ ז ע ר ע ר צ י י ט.) עס ווירד אינס פאָן איינעם פריינדע אונזערעס בלאטטעס פאָלגענדעס בעריכטעט: „אין דער נעהע פאָן טור־טערעבעש וואָהנען אין איינעם דאָרפע צוויא ברידער. דער יינגערע דער ביידען ברידער איזט זאָגאר איין „בן תורה", דער אין דער גאנצען געגענד אלס עהרען־מאנן גילט. דיא ביידען ברידער וואָרען געמיינשאפטליך אים בעזיטצע דעס „שאנק־רעכטעס." דער עלטערע ברודער היעלט יעדאָך דען יינגערן אין פערדאכט, דאס ער איהן בעטריגע. ער פאסטע דאהער דען ענטשלוס, ביי דער נעכסטען רעגאליען־פערפאכטונג דען ברודער אויסצושליסען אונד דיא רעגאליען פיר זיך אלליין צו בעהאלטען. דאס ערגעבניס פאָן דיעזעם שטרעבען וואר יעדאָך, דאס איינע דריטטע פערזאָן דיא רעגאליען בעקאם. דער עלטערע ברודער פיעל אלזאָ אין דיעזעלבע גרובע, וועלכע ער אייגענטליך זיינעם יינגערן ברודער געגראבען האט. אָבגלייך דער יינגערע ברודער היעדורך עבענפאללס אן זיינער „פרנסה" געשעדיגט ווארדע, שוואור איהם דער עלטערע דענגאָך בלוטיגע ראכע צו. פאָר קורצעם וואָללטען זיא דיא „יאהר־צייט" פיר איהרען פערשטאָרבענען פאטער האלטען, זיא גינגען צו דיעזעם צוועקע נאָך טערעבעש צו „מנין". איינער פאָן דענזעלבען פונגירטע אלס פאָרבעטער פאָר דעם „עמוד", וועהרענד דער אנדערע „קדיש" זאגטע. נאָך בעענדיגונג דעס מאָרגען־געבעטעס מאכטען זיך ביידע ברידער אויף דען וועג, אים אין איהר דאָרף צוריקצוקעהרען. עטוואַ איינע פיערטעל־שטונדע פאָן טערעבעש צאָג דער עלטערע ברודער איינע פיסטאָלע אויס דער טאשע, ריכטעטע דיעזעלבע געגען דיא ברוסט דעס יינגערן ברודערס מיט דען וואָרטען: „יעטצט בערייטע דיך צים טאָדע פאָר! זאגע דיא „ווידוי", דענן דוא דארפסט ניכט לענגער לעבען!" — אן אללען גליעדערן ציטטערנד, זאה זיך דער בעדראָהטע אום, אָב זיך קיין מענש אויף דעם וועגע צייגטע, דאמיט ער אים הילפע רופען קאָננע. וויט אונד בריית וואר יעדאָך קיין לעבענדעס וועזען צו זעהען. וואָהער אלזאָ איינע רעטטונג? יעטצט וואָרף זיך דער בעדראָהטע זיינעם ברודער צו פיסען אונד באט וויינענד אונד ציטטערנד: „ערשיעסע מיך דאָך ניכט, טהייערער ברודער! איך בין יא דיין בלוט אונד פלייש! ערבארמע דיך דיינעס ברודערס! ערבארמע דיך מיינער פרויא אונד מיינער אונשולדיגען קינדער! פערגיס ניכט, דאס וויר הייטע דיא יאהרעס־צייט אונזערעס גאָטטזעליגען פאטערס האבען! וויא קאננסט דוא אן איינעם זאָלכען טאגע דיינע הענדע מיט דעם בלוטע דעס איינציגען ברודערס בעשמוטצען?" — לעטצטערע וואָרטע פערפעהלטען ניכט דען איינדרוק אויף דען עלטערן ברודער. דער נון דיא פיסטאָלע מיט דען וואָרטען אין דיא טאשע שטעקטע: „הייטע פערצייהע איך דיר, וואס דוא געגען מיך געטהאן!" — דער פאלל וועדע געוויס געהיים געבליעבען, ווענן ניכט דער גערעטטעטע דען יידישען זאטצונגען געמעס באלד דאראויף אין דער סינאגאָגע דאס „גומל־בענשען" פערריכטעט העטטע!" — זאָ ווייט דער אונס איינגעזאנדטע בעריכט. וויר האבען אבזיכטליך דען נאמען דער ביידען ברידער, וויא אויך דען נאמען איהרעס דאָרפעס ניכט ערוועהנט. וויר האבען אינדעס דען פאלל פערעפפענטליכט, אים צו בעווייזען, דאס זיך אויך נאָך אין אונזערען טאגען דיא געשיכטע פאָן „קין אונד הבל" וויעדערהאָלען קאנן. מאן ווירד זאגען: יא, דער מאָרד איזט יא דיעסמאל ניכט פאָללפיהרט וואָרדען. דאס איזט ריכטיג, אבער דער מאָרד אונטערבליעב עבען נור, וויל דיעזער טאג עבען דיא יאהרעס־צייט דעס פערשטאָרבענען פאטערס בילדעטע. מאָגליך, דאס אויך „קין" פאָן דעם פערברעכען דעס ברודער־מאָרדעס צוריקגעשרעקט ווערע, ווענן אויך דאמאלס דיא היילינקייט איינעס „יאהר־צייטס־טאגעס" צו בעריקזיכטיגען געוועזען ווערע!

דיך אלס רייבער אונד ערב־שלייכער בראנדמארקט — אונד נון וויל איך זעהען, אָב דוא עהרליך זיין קאננסט!""

ר' יעקב איבערבליקטע דיא כתובה, וועלכע מארקוס איהם אין דיא האנד גאב. ער ליעס זיא צור ערדע פאללען, ער זעלבסט פיעל אויף דען זעססעל ניעדער, דא ער זיך קוים אויף דען פיסען האלטען קאָננטע. מארקוס האָב דיא כתובה וויעדער אויף אונד שטעקטע זיא וויעדער דעם ר' יעקב אין דיא האנד אונד זאגטע: „„היער האסט דוא דאס עלענדע פאפּיער, נאָך האט עס קיין דריטטער געזעהען, זיעה, וויא שאָן דאָרט דאס פייער אים אָפען ברעננט. — נון, דוא קאננסט דאמיט טהון, וואס דוא ווילסט. איך וויל נור דיא וואהרהייט הערען, דאס דוא ניכט פראָם אונד נור איינער מיינער לייטע ביזט!""

„א, שוואגער, מארטערע מיך ניכט, שאָנע מיינער, גלויבע מיר, איך בין פראָם; אבער . . ."

„„נון, נון, פאָר מיר בראוכסט דוא דיך ניכט צו שעמען! פירכטע דיך ניכט! אויך איך האבע איינען גרונד, דיעזען אדאָלף אונגליקליך צו מאכען. דענן נור דער, דער קיינע אנדערע זאָרגען האט, קיממערט זיך אום אנדערע, אונד ווענן אדאָלף גליקליך איזט, דאנן בין א י ך דער אונגליקליכע. ער האט מיין געשוויסטער־קינד געקאננט, דער מיין ערנסטער פיינד וואר, ער קעננט אלל מיינע לאסטער. דוא זיעהסט, דאס איך יעטצט אויפריכטיג בין. נימם דיעזעס פאפּיער! טהוע דאמיט, וואס דוא ווילסט! וואָרף עס אינס פייער — אָדער וויא פראָם אונד עהרליך אונד גיב עס דעם אדאָלף, ער ווירד גליקליך — אונד דוא ווירסט איין רייבער אונד בעטטלער!""

אים איננערן דעם ר' יעקב וואר דא איין שרעקליכער קאמפּף צווישען דעם גוטען אונד באָזען ווילען, צווישען דעם „יצר טוב" אונד דעם „יצר הרע". פערווירט אונד פאָן פורכט ערגריפען, זאה דער שוואכע מאנן אין דאס רוהיגע געזיכט דעס איהם איבערלעגענען שורקישען שוואגערס. עס וואר, אלס אָב ווירקליך דער לייבהאפטע „שטן" פאָר איהם געשטאנדען וועהרע.

„שוואגער! (ריעף ר' יעקב, נאכדעם ער שווער אויפגעאטהמעט), אלס איך אם מאָרטען־בעטטע מיינער שוועסטער רעגינא שטאנד, דא איבערפיעל מיך איהר זאָהן אדאָלף אונד ריעף: „מענש, עס ווירד איינסט דער אויגענבליק קאָממען, אין וועלכעם דיא זעעלע מיינער טהייערן מוטטער רעכענשאפט פאָן איהנען פאָדערן ווירד". (27, פאָרטזעטצונג.) — ווענן איך נון דיעזע כתובה פערניכטע אונד דאמיט דען נאמען דער פערשטאָרבענען אויף דיעזער וועלט בעשימפפט בלייבען לאססע, זאָ פירכטע איך, דאס דיא מאָרטע פאָם גראבע צו מיינער פערניכטונג אויפגעשטעהען ווערדע — שוואגער! דוא זיעהסט, וויא איך ציטטערע."

אויך פאנני שטאנד אים נעבענ־צימער אן דער טהירע ציטטערנד. זיא וואוסטע ניכט, וואס זיא מאכען זאָלל. אין פראנקפורט האט איהר אדאָלף איינסט געזאגט „פאָן איינעם פעטצען פאפּיער, ווענן עס נור אויפגעפונדען ווערע, העננגט מיין גאנצעס גליק אב" — אונד פאנני קאננטע דיעזע געשיכטע זעהר גוט.

איינצווישען ערהאָב זיך ר' יעקב, זאה וויעדער דיא כתובה אן, איבערבליקטע זיא נאָכמאלס פליכטיג אונד איילינג — אונד זיעהע! דער באָזע ווילע האט געזיעגט. ר' יעקב האטטע מיט איינעם הענדען דיא כתובה ענטצווייגעריססען — אונד יעטצט גינג ער צום אָפען, אום זיא אין דיא פלאממע צו ווערפען.

אים זעלבען אויגענבליקע שטיעס ר' יעקב איינען פירכטערליכען שריייא אויס. „רעגינא! (ריעף ער) רעגינא! דיא מאָרטען זינד פאָם גראבע אויפערשטאנדען!"

מארקוס זאה זיך אום — עס וואר ניכט רעגינא — עס וואר פאנני, וועלכע שאָן פריהער לאנגזאם דען ריעגעל וועגגעשאָבען האט אונד אים רעכטען אויגענבליקע, אלס עבען ר' יעקב דיא בערייטס צעררייססענע כתובה אינס פייער ווערפען וואָללטע, הערייינשטירצטע, דאס פאפּיער פאָן ר' יעקבים האנד העראויסנאהם אונד עס אין איהרען בוזען שטעקטע. אין דיעזעם איבערראשענדען שרעקען גלויבטע ר' יעקב דען געפירכטעטען גייסט זיינער שוועגערין רעגינא פאָר זיך צו זעהען. אבער מארקוס פאסטע זיך גלייך, איילטע אויף פאנני צו, ערגרייפף איהרע שוואכע האנד אונד זאגטע אין זאנפטעם טאָנע: „געהרישעס קינד! גיב מיר דאס פאפּיער."

„נור מיט מיינעם לעבען לאססע איך דיעזעס פאפּיער פאָן מיר נעהמען!"

מארקוס שראק צוריק, ער בליקטע יעטצט דאס פערענדערטע געזיכט פאָן פאנני אן. פריהער האטטע זיא איינען בלאָדען געזיכטס אויסדרוק, יעטצט אבער לייכטעטען איהרע אויגען, וועלכע אויף איינען קלארען גייסט דייטעטען. — דיא צוויא מעננער וואָללטען אבער דעם שוואכען מעדכען דאס פאפּיער מיט געוואלט העראויסרייסען — דא האָרטע מאן דרייסען איילינע שריטטע אונד איינע שטיממע, וועלכע אללען דרייען צו גוט בעקאננט וואר. — —

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

ביטטערטע דיא רוסישע רעגיערונג איּם זאָ מעהר, אלס דיעזע יא זאָגאר געוואָהנט וואר, דאס רומענישע געביעט אלס עווינע „דורכצוגס-שטראסע" פיר רוסישע ארמעען צו בעטראכטען. — פרייליך דארף רוסלאנד הייציטאגע וועגען דיעזער גרענצאבשפעררונג אלליין מיט רומעניען קיינען קריעג בעגיננען, דא יא אויך דיא איבריגען שטאאטען אייראָפאס דיא נאָטהווענדיגקייט דיעזער גרענצאבשפעררונג אנערקעננען, וויל נור היעדורך דיא איינשלעפפונג דער רוסישען קראנקהייט פערהינדערט ווערדען קאנן. דא איזט אבער דיא פעסטונג אראב-טאביא (בייא סיליסטריא), וועלכע דער רוסישען רעגיערונג געלעגענהייט צו איינעם שטרייטע ביעטעט, וויל איין רומענישער גענעראל דיעזע פעסטונג מיליטעריש בעזעטצען ליעס. איינע דעפעשע איּם ביקארעסט פאָם 12-טען דיעזעם מעלדעט היעריבער פאָלגענדעס : „דער רוסישע געזאנדטע אין בוקארעסט איבערגאב דעם רומענישען מיניסטער דעם אייסערן איינען רעגיערונגס-בעפעהל איּם פעטערסבורג, דער פאָלגענדערמאסען לויטעט : „דער רומענישע גענעראל, וועלכער דיא מיליטערישע בעזעטצונג דער פעסטונג אראב-טאביא דורכפיהרטע, האט היעדורך דיא עהרע דער רוסישען ארמעע פערלעטצט, וועלכע ביזהער דיעזע פעסטונג בעזעטצט היעלט. וועם דיעזע פעסטונג געהאָרען זאָלל — דאריבער ווערדען דיא אייראָפעאישען מעכטע ענטשיידען. דיעזע האבען דאס רעכט, עס אויסצושפרעכען, אָב דיעזע פעסטונג אן רוסלאנד אָדער אן רומעניען אנגעשלאָססען ווערדע. ביז יעדאָך דיעזער אויסשפרוך ערפאָלגט, מוס דער ביזהעריגע צושטאנד אייפרעכט בלייבען. אראב-טאביא וואר נעמליך אין דען הענדען דער רוסישען סאָלדאטען. דיעזע מיססען דיא פעסטונג וויעדער אין איהרע געוואלט בעקאָממען, ביז דער אויסשפרוך דער אייראָפעאישען מעכטע ערפאָלגט זיין ווירד. — דיא רוסישע רעגיערונג פאָדערט דאהער, דאס דיא רומענישען סאָלדאטען דיא ערוועהנטע פעסטונג אראב-טאביא זאָגלייך הערויסגעבען מאָגען. זאָללטע דיעס ניכט געשעהען, זאָ ווירדע זיך דיא רוסישע רעגיערונג גענאָטהיגט זעהען, דיא פעסטונג „מיט שטורם" נעהמען צו לאססען. דיא פעראנטוואָרטליכקייט פיר דיעזעם בלוט-פערגיעסען ווירד אין דיעזעם פאללע עבען רומעניען צו טראגען האבען!" — דאס איזט איינע שפראכע, פאָן דער זיך געוויס וועניג גוטעס האָפפען לאָסט. עס איזט אינדעס זעהר צו בעקלאגען, דאס דיא פערביטטערונג צווישען רוסלאנד אונד רומעניען אויך שאָן צו בלוטיגען צוזאממענשטאָססען געפיהרט האט. — איּם גאלאץ ווירד נעמליך פאָם 12-טען דיעזעם פאָלגענדעס טעלעגראפירט : „דיא היעזיגע רומענישע פאָליצייא פערהאפטעטע איינען רוסישען סאָלדאטען, דער אוים זיינער היימאטה טאבאק איינגעשמוגגעלט האט. קיים דאס דיעזער הינטער שלאָס אונד ריגעל זיך בעפאנד, אלס בערייטס איבער הונדערט רוסישע סאָלדאטען דאס פאָליצייא-געביידע ערשטירמט, אום איהרען קאמעראדען צו בעפרייען. דיעס געלאנג איהנען וואָהל אָהנע מיהע. נון צערטרימטערטען זיא אללע איינריכטונגען דעם געביידעס, פיעלען איבער דיא בעאמטען אונד פאָליצייא-מעננער הער אונד פערוואונדעטען מעהרערע דערזעלבען לעבענס-געפעהרליך. אלס זיא פאָן דא אבצאָגען, בעגעגנעטען זיא אויף דעם וועגע צו איהרעם קווארטיערע מעהרערען רומענישען בעאמטען אונד סאָלדאטען, דיא זיא עבענפאללס מיסהאנדעלטען אונד פערוואונדעטען. דער בירגערמייסטער פערשטענדיגטע פאָן דעם פאָרפאללע טעלעגראפיש דיא רעגיערונג אין ביקארעסט. דיא בעפאָלקערונג איזט געגען דיא רוסישען סאָלדאטען זעהר ערביטטערט." — דאס נון איזט דאס ענדע פאָן דער רוסיש-רומענישען פריינדשאפט. רוסלאנד אונד רומעניען פעראייניגטען זיך בלאָס, אום געמיינשאפטליך דיא טירקייא בעקריעגען צו קאָננען. דא דיעזעס בערייטס געשעהען, מאָכטען זיא זיך נון געגענזייטיג, וועגען טהיילונג דעס רויבעס, דיא קאָפפע איינשלאגען. דאס שפיעלט זיך געוואָהנליך אונטער רייבערן אב. אונטער רויבשטאאטען געהטס עבען ניכט אנדערס. דא רוסלאנד אונד רומעניען וועגען דער פאָן דער טירקייא געראויבטען פעסטונג אראב-טאביא זיך ניכט איינינען קאָננען, שטעהען זיא שאָן אויף דעם פונקטע, איינאנדער צו איבערפאללען. ווענן נור דיא אייראָפעאישע רוהע היעדורך קיינע שטאָרונג ערליידעט, ווירדע זיך געוויס ניעמאנד דארום קיממערן, דאס דיעזע „זיבערן פריינדע" זיך נונמעהר געגענזייטיג דיא שעדעל איינשלאגען!

* (דער נייע ענגלישע קריעג אין זיד-אפריקא.) עס איזט ווירקליך קיין וואונדער, דאס ענגלאנד איּם דיא פערהעלטניססע אין אייראָפא זיך מאָגליכסט וועניג קיממערט. היער אין אייראָפא האט עס יא וועניג מעהר צו האָלען. דיא ענגלענדער זינד עבען רעכט פראקטישע לייטע. זיא פיהרען נור איינען זאָלכען קריעג, דער איהנען היערנדען ניטצען איינטראגען קאנן. אויך אין דען רוסיש-טירקישען קריעג ווירדע זיך ענגלאנד ניכט היניינגעמענגט האבען, ווענן עס ניכט צו בעפירכטען געהאבט העטטע, דאס ווענן קאָנסטאנטינאָפעל אין דיא געוואלט רוסלאנדס געראטהע, זיין האנדעלס-וועג נאך אינדיען אבגעשפעררט ווערדען קאָננטע. נאך דער ענטדעקונג אמעריקאס זוכטע ענגלאנד דיעזען וועלט-טהייל אונטער זיינע העררשאפט צו ברינגען. אלס אמעריקא זיך יעדאָך פאָן ענגלאנד לאָזגעריססען, דא זוכטע ענגלאנד היעפיר איינע ענטשעדיגונג דורך דיא עראָבערונג אינדיענס. אבער אינדיען דירפטע זיך ענדליך אויך איינמאל לאָזרייסען. עס ווירדע זיך דא דאסזעלבע שפיעל וויא אין אמעריקא וויעדערהאָלען. אין אמעריקא ליעסען זיך נעמליך ענגלישע ארבייטער, פאבריקאנטען אונד קויפלייטע ניעדער, דיא אנפאנגס גערנע אונטער ענגלישעם שוטצע בליעבען אונד דאהער פאָן ענגלאנד יעדע שטייער זיך געפאללען ליעסען. אלס יעדאָך דיא ענגלענדער אין אמעריקא זיך שטארק גענוג פיהלטען, אויף איּם איינענען פיסען צו שטעהען, דא ערקלערטען זיא איהרע אונאבהענגיגקייט פאָן ענגלאנד. זאָבאלד דיא ענגלישען ארבייטער, פאבריקאנטען אונד קויפלייטע אין אינדיען זיך שטארק גענוג פיהלען ווערדען, דירפטען אויך דיעזע איהרע בעפרייאונג פאָן ענגלאנד אנשטרעבען. וויא אין דער פאמיליע, זאָ ערגעהט עס אויך איּם לעבען דעם שטאאטעס. זאָ לאנגע דיא קינדער קליין זינד אונד דען עלטערליכען שוטץ בעדירפען, בלייבען זיא געהאָרזאם. ערררייכען דיעזע יעדאָך איין געוויססעס אלטער, וואָ זיא דער אונטערשטיטצונג דער עלטערן ניכט מעהר בעדירפען, זאָ שטרעבען זיך דארנאך, איהרע זעלבסטשטענדיגקייט צו ערררייכען. אמעריקא האט איינע זאָלכע זעלבסטשטענדיגקייט בערייטס ערררייכט, אינדיען ווירד פריהער אָדער שפעטער עבענפאללס דיעזעלבע אנשטרעבען. אללי' דאס וויססען דיא שטאאטסמעננער אין ענגלאנד רעכט וואָהל. זיא ריכטעטען דאהער שאָן זייט לאנגע איהר אויגע אויף אפריקא. אין דיעזעם וועלט-טהיילע גיבטס פיר ענגלאנד נאָך איין גראָסעס געביעט צו עראָבערן. דאס זאָגענאננטע „קאפ דער גוטען האָפפנונג" אין זיד-אפריקא, וועלכעס דען האָללענדערן געהאָרטע, גינג שאָן לאנגע אין דען בעזיטץ ענגלאנדס איבער. דיעזער לאנדשטריך שטעהט אונטער ענגלישער פערוואלטונג אונד האט דעגען אויך בעציגליך דעם האנדעלס, דעם פאבריק-וועזענס אונד דער בילדונג איינען זעהר ערפרייליכען אויפשוואונג גענאָממען. אין דער נעהע פאָן דיעזעם „קאפ-לאנד" בעפינדעט זיך איינע רעפובליק, דיא ענגלאנד ערסט פאָר קורצעם אין זיינען בעזיטץ געבראכט, אָבגלייך דיעזעלבע פאָן 25000 האָללענדערן בעזעטצט וואר אונד אויך דיא 10-מאל זאָ שטארקע בעפאָלקערונג עבענפאללס געגען דיא ענגלענדער קעמפפטע. פריהער האטטע דיעזע קליינע רעפובליק פאָן דען איינפאללען דער בענאכבארטען צילו-קאפפערן פיעל צו ליידען, וועס-

---

פאָלליעטאָן.

דאס פערשוואונדענע טעסטאמענט.

(78-טע פאָרטזעטצונג.)

„אום גאָטטעס ווילען, (יאממערטע ר' יעקב פאָר זיינעם שוואגער מארקוס) וואס איזט היער צו טהון? איך בין איין געשלאגענער מאנן, אויף עווינ געשלאגען, ווענן דוא מיר יעטצט ניכט ראטהען קאננסט!"

„„שוואגער! בייא אונזערער לעטצטען צוזאממענקונפט זאגטע איך דיר, דאס איך איבער דיעזע אנגעלעגענהייט צום לעטצטען מאלע געשפראָכען האבע. (זאגטע מארקוס). נון איזט אבער אינצווישען איין זעהר אינטערעסאנטער פאלל איינגעטרעטען — אונד איך וויל דיר ראטהען, אין גיטע אונד אין פריינדשאפט דיין גאנצעס פערמאָגען דען קינדערן דיינעס ברודערס צוריקצוגעבען.""

„מארקוס! ווענן איך יעטצט דיעזען שלעכטען קינדערן דאס פערמאָגען צוריקגעבע, מיט וועלכעם רעכטע האבע איך מיר דענן דאנן דאס פערמאָגען נאך דעם טאָדע איהרעס פאטערס אנגעאייגנעט? וויא קאנן איך דאס טהון, ווענן איך נאָך אימטער דער מיינונג בין, דאס קיינע הייראטה צווישען מאקס אונד רעגינא שטאטטגעפונדען האט?"

„„נאָך איינמאל, שוואגער! שפריך יעטצט גאניץ אָפפען, ווענן דוא פעסט איבערצייגט וועריעסט, דאס מאקס מיט רעגינא יא פערהייראטעט וואר, דוא העטטעסט צום ביישפיעל דיא כתובה געפונדען, ווירדעסט דוא דאס פערמאָגען דען קינדערן צוריקגעבען? — וואס? — דוא שווייגסט, דוא איבערלעגסט אונד אנטוואָרטעסט ניכט? — דוא ביזט יא עהרליך אונד פראָמם, זאגי נור גאניץ אָפפען העראוס, פאר מיר ברויכסט דוא דיך ניכט צו שעמען?"" (זאגטע מארקוס.)

ר' יעקב הוסטעטע, שווערע שווייס-טראָפפען טראטען אן זיינער שטירנע הערפאָר — דאנן זאגטע ער שטאָטטערנד : „מארקוס, איך מוס דיר דיא וואהרהייט זאגען. אן יענעם טאגע, אן וועלכעם מיינען ברודער יענעס אונגליק געטראָפפען, זאגטע ער אין מיינער געגענווארט צו זיינער פרויא : „זיעהסט דוא, רעגינא, זאָ זאָללען וויר אללע גליקליך זיין, וויא אונזערע כתובה אין מיינעם קונסטפאָללען שרייב-טישע ליעגט ; אבער איך וועטטע, דאס איין אנדערער דיא כתובה איּם שרייב-טישע ניכט פינדען ווירד." זאָ זאגטע ער (זיעהע 8. פאָרטזעטצונג). אבער נאך דעם טאָדע מיינעס ברודערס אונטערזוכטע איך זיינען שרייב-טיש, אָב זיך דא קיינע געהיימע שוב-לאדע בעפינדעט. איך בעקלאָפפטע מאנכע שטעללע דיעזעס שרייב-טישעס, איך מערקטע וואָהל אן דער הינטערן זייטע איינען דומפפען אונד האָהלען טאָן, אלס אָב דא נאָך איין פאך וועריע : אבער פאָן איינער אָפפנונג וואר היער קיינע שפור. (זיעהע 10. פאָרטזעטצונג) — אונד דא עבען מיין ברודער זיך זאָ גליקליך צו זיין ווינשטע, וויא ער איינע כתובה האט, היעראויף אבער גלייך פעראונגליקטע, זאָ וואר מיר דאס איין פינגער-צייג גאָטטעס, דאס ער פאלש געשוואָרען אונד קיינע כתובה האט."

„„אָ, איבער איך הייכלער אונד שיינ-היילינע! וויא איהר גלייך גאָטטעס נאמען מיסברויכט! זיעה דיר דיעזען שרייב-טיש נאָכמאלס אן! ניכט וואהר, דיעזער איזט יענער קונסטפאָללע שרייב-טיש דיינעס ברודערס! — דוא ווירסט בלאס? — יא, דוא העטטעסט דען שרייב-טיש דאמאלס גענצליך פערברענגען זאָללען! יעטצט אבער האבע איך יענעס געהיימע פאך געפונדען אונד געאָפפנעט — אונד איך פאנד דא איין פאפיער — נון, נון, ציטטערע ניכט! — איך האבע דא איין זאָלכעס פאפיער געפונדען, פיר וועלכעס אדאָלף בידשאָוער אָדער איינענטליך אדאָלף סאמועלזאָהן זיין האלבעס לעבען געבען ווירדע, ווענן ער עס נור איינען אויגענבליק אין זיינעם בעזיטצע האבען קאָננטע. מיט דיעזעם פאפיערע איזט זיינע עהרע אונד דיא עהרע זיינער עלטערן הערגעשטעללט. — שוואגער, פאָן דיעזעם פאפיער העננגט דאס שיקזאל, דאס גליק אדאָלפ'ס אב! — אדאָלף איזט אלזאָ קיין ממזר!""

היער האָרטע ר' יעקב איינען שרייא, פאָר וועלכעם ער נאָך מעהר צוריקשרעקטע. — אלס פאנני נעמליך האָרטע, דאס היער איין פאפיער פאָרגעפונדען ווארדע, פאָן וועלכעם אדאָלפ'ס גליק אבהענגיג איזט, אונד וועלכעם בעווייזט, דאס ער קיין ממזר איזט, ערלאנגטע זיא פאָללשטענדיג איהרע זיננע. יעטצט ערסט קאם זיא צום פאָללען בעוואוסטזיין, וואָ זיא איזט, אונד וואס דא פאָרגעהט, וועסהאלב זיא נון אונווילליקירליך איינען שרייא אויסגעשטאָססען האט. —

„שוואגער! אום גאָטטעס ווילען, דא האט יעמאנד געשריען!" — ריעף ר' יעקב. — מארקוס אבער, וועלכער דיא אנוועזענהייט איינעס מעדכענס אים נעבענ-צימער פערלייגנען וואָללטע, פאסטע זיך אונד זאגטע לעכעלנד : „„דאס וואר דער אויפשרייא דיינעס איינענען געוויססענס, אונד דוא גלויבסט יעטצט, דאס אויך דיא פיער ווענדע שרייען. — אלזאָ, שוואגער, היער האסט דוא דיא כתובה, ליעז מיט איינענען דאס פאפיער, וועלכעם